

Plagiopus Oederi. (GUNN.) BRID. CFRET. (syn. *Bartramia Oederiana* Sw.)

a természeti szépségekben gazdag sztraczenai völgynek árnyékos, nedves, mészsíkláin, igen otthonos, elterjedt. Közel a sztraczenai szikla-kapuhoz hatalmas nagy gyepeket gyűjthetünk a *Distichium capillaceum* (Sw.) Bryol. eur. cfret.-ből (1904. VIII/27.)

ist an den schattigen, feuchten Kalkfelsen des an Naturschönheiten so überaus reichen Sztraczenaer Tales sehr verbreitet. In der Nähe des Felsentores können wir ausgebreitete grosse Rasen von *Distichium capillaceum* (Sw.) Bryol. eur. sammeln. (1905. 27/VIII.)

Győrffy.

Pterygoneurum cavifolium (EHRH.) JUR. cfret.

Leibicz és Ménhárd (Szepesm.) között árkok száraz oldalán bőven. (1905. jul.)

A M.-Tátra környékén nem közönséges (l. Hazslinszky Éjsz. Magyarh. lombmohai közlemények IV. kötet p. 432).

zwischen Leibicz und Ménhárd (Com. Szepes) an trockenen Lehmen der Gräben häufig. (1905. Juli.)

In der Umgebung der Hohen Tátra nicht gemein.

Győrffy.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.*)

Referate über ungarische botan. Arbeiten.**)

Pax Nándor: A gánóczi kövült növényzet. Növt. Közl. IV. 3. füzet 89—95. old.

A dolgozat első részében SCHERFEL, STAUB s a saját kutatásai alapján általánosságban tárgyalja a gánóczi tufa növényi zárványait, táblázatban felsorolja az eddig talált fajok neveit, majd áttér a gánóczi flóra

F. Pax: Die fossile Flora von Gánóc bei Poprád. Beiblatt z. d. «Növénytani Közl. IV. Heft 3 p. 19—59.

Der erste Teil der Arbeit enthält eine allgemeine Schilderung der Pflanzeneinschlüsse des gánóczer Tuffes nach SCHERFEL's, STAUB's u. des Verf. eigenen Untersuchungen; die Namen der bisher dort gefundenen Arten werden in übersichtlicher Weise (tabellarisch) aufgezählt, sodann

*) Tisztelettel felkérjük a t. szaktársakat, hogy megjelent b. dolgozataikat ismertetés céljából szerkesztőségünkhez (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b) beküldeni sziveskedjenek.

**) Wir ersuchen unsere geehrten Herren Fachgenossen um Einsendung ihrer neu erschienenen Arbeiten behufs Referates an die Redaction des Blattes Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b).

történetére, melyből kiemeljük, hogy Gánóczen jelenlegi flórája némileg más jellegű, mint volt hajdanában, s hogy a talált kövületek nem egy periodusból valók. A gánóczi tufában legalul egy törpefűz-flóra, e felett egy nyír-erdeifenyő flóra, e felett egy tölgy-nyír-flóra s legfelül a *Picea excelsa* és társaságának flórája foglal helyet.

Tertiär alakok hiányzanak, a talált növények a *Rhamnus gánócensis* kivételével mind tagjai a mai flórának is, a gánóczi flóra tehát diluvialis vagy jelenkorúnak minősítendő. Az öt flóra váltakozásában az egész jégkorszak bélyege felismerhető, s bizonyítékaül szolgál a PARTSCH-féle feltevésnek, hogy a Tátrában a gletscherek visszahúzódása két, illetőleg három időközben történt.

A legérdekesebb leletek kétségkívül egy *Nymphaea* szár- vagy levélkocsán-töredék, mely a szerző meghatározása szerint a *N. thermalis* D. C.-hoz tartozik, ezután a *Rhamnus Frangula*-ból hosszabb leveleiben eltérő *Rh. gánócensis* PAX s az *Astragalus hamosus* L., mely jelenleg hazánkban csak a legdélibb részein fordul elő.

wird die Geschichte der gánóczer Flora eingehend besprochen. Aus diesem Teile möge hier nur die Constatierung der Tatsache hervorgehoben werden, dass die gegenwärtige Flora der Umgebung von Gánóczen einen etwas anderen Charakter aufweist, als die fossile, und dass die gefundenen Fossilien nicht aus einer Periode stammen. Im gánóczer Tufflager wurde zu unterst eine Zwergweidenflora, darüber eine Birken-Kieferflora, darüber eine Eichen-Birkenflora und eine Eichenflora u. zu oberst die Fichtenflora mit ihrer bekannten Begleitung angetroffen. Tertiäre Formen fehlen und die gefundenen Versteinerungen gehören mit Ausnahme von *Rhamnus gánócensis* samt u. sonders der jetzt lebenden Flora an, die Flora dieses Tufflagers ist also diluvialen oder noch späteren Ursprungs. Die Abwechslung der fünf Floren trägt das Gepräge des Verlaufes der ganzen Eiszeit, und beweist die Richtigkeit der Annahme PARTSCH's, dass der Rückzug der Gletscher in der Tátra in zwei resp. drei Etappen erfolgt ist.

Der interessanteste Fund des Verf. ist zweifellos ein *Nymphaea* Blatt- oder Blütenstielteil, welcher nach der Determination des Verf. der *Nymphaea thermalis* DC. angehört, ferner die von *Rhamnus Frangula* durch längere Blätter verschiedene *Rh. gánócensis* PAX u. *Astragalus hamosus* L., welcher gegenwärtig nur die südlichsten Teile unseres Landes bewohnt.

E rövid ismertetés keretébe, sajnos, nem vehetjük fel a dolgozatnak mindazon számos, hazánk flórájának történetére vonatkozó fontos és érdekes adatait, kiemeljük, hogy az e tárgyról megjelentek közül kétségtelenül a legjelentősebb; az ott letett adatokból vont következtetések oly általános érdekűek, hogy nemcsak a botanikus figyelmét ragadják meg s kötik le elejétől végig.

Györffy István: *Hymenostylium curvirostre* (Ehr.) Lindb. var. β *scabrum* Lindb. újabb előfordulásáról hazánkban, különös tekintettel a szár és levél anatómiai viszonyaira Növ. Közl. IV., 1905. 95—100. old. 4 ered. rajzzal.

Szerző ezen a Magas Tátra magyar oldalán eddig nem talált mohot a felkai völgy u. n. «Granátfalán» találta meg. Közleményében e fajnak pontos anatómiai leírását adja.

Mágocsy-Dietz Sándor: A luczfenyő eltorzult toboza. Növ. Közl. IV. 1905. 100—101. old. (Rajzzal).

Leírása egy eltorzult toboznak, melynek pikkelyei fiatalkori alakjukat (csúcsuknak lefelé való görbülését) megtartották. A toboz Máramaros-megyéből származik, s az illető fán állítólag több évben egymás után termett hasonló toboz.

Leider ist es uns nicht möglich alle für die Geschichte der Flora unseres Landes wichtigen und interessanten Daten der Arbeit hier wiederzugeben, wir müssen betonen, dass sie unter allen bisher über diesen Gegenstand erschienenen die bedeutendste ist; die dort veröffentlichten Daten und die aus diesen sich ergebenden Schlüsse sind von solcher Wichtigkeit, dass sie gewiss das Interesse auch nicht Botaniker erregen und vom Anfang bis zum Ende fesseln werden.

Istv. Györffy: Ueber einen neuen Fundort von *Hymenostylium curvirostre* var. β *scabrum* in Ungarn sowie über die Anatomie dieses Mooses. Növ. Közl. IV. 1905. p. (59)—(61). Mit 4 Orig. Abbild.

Verf. fand dieses von der ungar. Seite der Hohen Tátra bisher noch nicht bekannte Moos auf der Granatwand im Felker-Thale. Die anat. Verh. dieser Art werden eingehend erörtert.

Alex Mágocsy-Dietz: Ein monströser Fichtenzapfen. Növ. Közl. IV. 1905, Beiblatt, p. (61) m. Fig.

Beschreibung eines monstr. Fichtenzapfens, welcher bei der Reife die Jugendgestalt der Schuppen beibehalten hat (zurückgebogene Spitzen). Der Zapfen stammt aus dem Com. Máramaros, u. soll der betreffende Baum mehrere Jahre hindurch solche Zapfen getragen haben.

Pantocsek, Dr Josef, Beiträge zur Kenntniss der fossilen Bacillarien Ungarns Pozsony 1905, 8° 118 p.

A szerzőnek «Beiträge zur Kenntniss der fossilen Bacillarien Ungarn's című művének III. részében, az 1—42. táblán lerajzolt fajok leírása, melyek részint újak, részint kevésbbé ismeretesek.

E mű egy Magyarországból, Bulgáriából, Japánból, Oroszországból s Morvaországból származó anyag feldolgozásának eredménye, mely úgy az ásatag édesvízi, mint a tengeri bacillariákat felöleli. Rendkívül gazdag és értékes tartalmát (584 nagyobbára új faj leírását tartalmazza) természetesen még kivonatban sem ismertethetjük. A bacillariák kutatóinak nélkülözhetetlen forrásmunkája, melyet úgyis eredetiben kell forgatniok.

Károly Rezső: A Cuscuta suaveolens anatomiai alapon vett általános biológiája. Doktori értekezés. Különnyomás a «Kísérletügyi Közl.» VIII. köt. 1905. (604—624. o -ról.) 3 ered. táblával.

Az arankák biológiájára vonatkozó általános érdekű magyarázatokon kívül részletesen tárgyalja azok anatomiai viszonyait, különösen a nálunk kártevő fajok haustoriumjainak fejlődését.

Ez alkalommal saját, lelkiismeretesen végzett kutatásai alapján tárgyalja nálunk a hereféléken oly nagy károkat okozó *C. Trifolii* és *C. suaveolens* szívókészülékének fejlődésénél megfigyelt különbsége-

Beschreibungen der im III. Teile der Beitr. z. Kenntniss der fossilen Bacillarien Ungarn's auf Tafel 1—42 abgebildeten teils neuen, teils weniger bekannten fossilen Süßwasser- u. Meeres-Bacillarien, welche das Ergebniss der Bearbeitung eines aus Ungarn, Bulgarien, Japan, Russland u. Maehren stammenden Material darstellen. Es ist uns unmöglich, den ausserordentlich reichen u. wertvollen Inhalt des Werkes, in welchem 584 z. gr. T. neue Arten beschrieben sind, hier auch nur auszugsweise mitzuteilen; es ist diesein unentbehrliches Quellenwerk der Bacillarienforscher, welches von dem Interessenten ohnedies im Original benützt werden wird.

Rudolf Károly: Die auf anatomische Basis gegründete Biologie der Cuscuta suaveolens Ser. Inaug. Dissert. Sep. Abd. aus: «Kísérletügyi Közlem.» VIII. 1905, p. 604—624, 8° 23 p. mit 3 Orig. Tafeln.

Enthält nebst allgemeinen biolog. Betrachtungen über die Cuscuten eine eingehende Erörterung der anatom. Verhältnisse, insbesondere der Entwicklung der Haustorien der bei uns als Kulturschädlinge hauptsächlich in Betracht kommenden Kleeseide-Arten. Es werden bei dieser Gelegenheit die Unterschiede in der Entwicklung der Saugapparates von *C. Trifolii* und *C. suaveolens*, die morphologischen und

ket, a két faj virágjának s magjainak morphologiai és anatómiai viszonyait s utóbbiaknak (a heremagvak tisztíthatóságának kérdésénél oly fontos!) méretbeli különbségeit s a talált viszonyokat 3 eredeti táblán mutatja be rajzban is.

Azon kísérletek, melyeket a szerző (a budap. m. k. áll. vetőmagv. áll. megfigyeléseinek felhasználásával) a *C. Trifolii* és *C. suaveolens* magjainak csírázó-képességének megállapítása érdekében végzett, azt eredményezték, hogy a *C. suaveolens* magjainak csírázó-képessége átlag kisebb (20·8–28·7%), mint a *C. Trifolii*-é.

A szerző azon iparkodása, hogy dolgozatával a praxisban is felhasználható eredményeket nyerjen, félreismerhetetlen s ezeket a dolgozat végén áttekinthető alakban össze is foglalja.

Mint hogy a *Cuscuta suaveolens*-nek, ez országunkban újabban aggodalmas módon elszaporodott élősdinek ezen viszonyai eddigelé nem igen voltak tisztázva, a szerző lelkiismeretes munkáját időszerűnek s olyannak tartjuk, mely ezen élősdikörül való ismereteinket lényegesen öregbíti.

anatomischen Verhältnisse der Blüten u. Samen beider Arten, die Unterschiede in den Grössenverhältnissen der letzteren (sehr wichtig bei der Frage der Kleesamenreinigung!) auf Grund eigener gewissenhaft durchgeführter Untersuchungen besprochen und auf den beigegebenen Orig.-Tafeln erläutert.

Die Versuche, welche Verf. (mit Benützung der Beobachtungen d. K. ung. Samencontrol-Station in Budapest) bezüglich des Keimfähigkeits-Procentes der Samen von *Cuscuta Trifolii* und *C. suaveolens* durchgeführt hat, ergaben, dass die Samen von *C. suaveolens* im Durchschnitte eine geringere Keimfähigkeit aufweisen (20·8–28·7%) als jene von *C. Trifolii*.

Die ganze Arbeit durchzieht das Bestreben, Ergebnisse zu erhalten, welche auch praktisch verwertbar sind; diese sind zum Schlusse des Artikels auch in übersichtlicher Weise zusammengestellt. Da die bezüglichen Verhältnisse der *C. suaveolens*, eines neuerdings in unserem Lande in bedenklicher Weise überhandnehmenden Schädlinges, bisher noch sehr wenig geklärt waren, müssen wir die gewissenhafte Arbeit des Verfassers als eine unsere Kenntnisse über diesen Schmarotzer wesentlich erweiternde und für uns sehr zeitgemässe bezeichnen.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1905

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): Anonymous

Artikel/Article: [Hazai botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ungarische botan. Arbeiten. 340-344](#)